

Hoezo 'kan niet, mag niet'? Onder druk wordt Europees asielrecht zelfs bij links in Duitsland vloeibaar

Posted on 12 september 2024 by Syp Wynia

Het zijn beroerde dagen voor gedreven eurofielen, asieladvocaten en in het algemeen voor politiek links. In Duitsland brachten een terroristische aanslag (Solvingen) en verkiezingsoverwinningen van radicaal-rechts (Thüringen, Saksen) zelfs de centrumlinkse regering tot maatregelen waar het 'rechtse' kabinet-Schoof in Nederland nog niet aan toe is. Maar wat in Berlijn kan, kan in Den Haag ook.

De Duitse 'Asylwende' en de gevolgen voor Nederland is ook onderwerp van gesprek in [deze video](#) annex [podcast](#) waarin Pim van Galen met Syp Wynia de actuele politiek doorneemt. Kijk en luister!

De weerstand tegen maatregelen om de migratie – de ongeregelde migratie en asiel in het bijzonder – in te perken is traditioneel groot, vooral onder juristen en politiek links, maar niet alleen daar. Ook tijdens de coalitiebesprekingen die het nieuwe kabinet-Schoof produceerden, speelde onder de onduidelijke vlag

‘rechtsstaat’ dat er bij het inperken van de immigratie niet getornd mag worden aan wetten en verdragen.

Voorbij: ‘*Wir schaffen das*’

Daarover is nu uitgerekend in Duitsland wel het debat losgebarsten. De naoorlogse Bondsrepubliek probeerde traditioneel niemand voor de voeten te lopen, aardig te zijn voor immigranten voor allerlei slag en ook het beste jongetje van de Europese eenwording te zijn. Maar onder druk wordt alles vloeibaar. Zette de vorige CDU-bondskanselier, Angela Merkel, in 2015 de Duitse grenzen nog open onder het motto ‘*Wir schaffen das*’, deze week besloot de regering van SPD-bondskanselier Olaf Scholz om aan alle Duitse grenzen weer paspoortcontroles in te voeren, gericht tegen illegale migratie en import van islamitisch terrorisme en grensoverschrijdende misdaad.

De Europese Commissie in Brussel werd braaf geïnformeerd, maar het idee dat die er verder nog iets over te zeggen had, leefde niet sterk in Berlijn. Sterker nog: in Duitslands grootste oppositiepartij, de christendemocratische combinatie CDU/CSU, en onder vooraanstaande Duitse juristen zwelt de roep aan om te benadrukken dat de Duitse binnenlandse veiligheid – waar de ongeregelde immigratie toe wordt gerekend – belangrijker is dan Brusselse regels.

Berlijn buigt niet automatisch voor Brussel

Ook dat is hoogst interessant voor Nederlands gebruik, omdat Nederlandse juristen, politiek links en anderen die koketteren met het slecht gedefinieerde begrip ‘rechtsstaat’ graag benadrukken dat internationale verdragsregels en Europees recht boven de Nederlandse wet en zelfs boven de Nederlandse Grondwet staan. Dat is feitelijk juist, maar wel omdat Nederland dat zelf in 1953 in de eigen Grondwet vastlegde.

Minder bekend is, dat dat in andere Europese landen minder duidelijk is. In Duitsland staat de eigen Grondwet zelfs boven het Europese recht en het Europese recht staat in Duitsland zelfs maar nipt boven de ‘gewone’ Duitse wetten. Het Europese recht dat in Brussel, Luxemburg en Straatsburg wordt geproduceerd, wordt in Duitsland min of meer gedoogd en gerespecteerd, zolang dat Europese recht naar Duits inzicht de burger net zo beschermt als de eigen Duitse grondwet dat doet.

Een vooraanstaande Duitse jurist, oud-voorzitter Hans Jürgen Papier van het Grondwettelijk Hof, riep in lijn met die gedachte deze week de Duitse regering op om alle asielzoekers al bij aankomst bij de Duitse grens af te wijzen omdat die over land altijd uit een ander veilig land komen, ook al zou dat in strijd zijn met Brusselse regels.

Belangrijker is, dat zo'n ingreep in lijn is met de Duitse asielwet, aldus Papier. 'Ik beschouw de bestaande praktijk, waarbij in feite iedereen die aan de grens het woord "asiel" roept wordt toegelaten als onacceptabel,' aldus Papier. 'Het kerngebied van de Duitse soevereiniteit is onschendbaar.'

Merz: weg van Merkel

De Duitse christendemocraten zoeken onder leiding van de nieuwe leider Friedrich Merz ook de grenzen op van wat volgens Europese regels nog net of net niet meer zou mogen. Het besluit van de regering-Scholz om met ingang van komende maandag bij alle Duitse grenzen paspoortcontroles in te voeren, kwam tot stand onder druk van Merz. Scholz kon de steun van Merz – ook in de deelstaten – goed gebruiken, al was het maar omdat hij zijn eigen coalitiepartner De Groenen weliswaar binnenboord probeert te houden, maar die partij als vanouds vooral Brusselse regels en rechten van immigranten wil respecteren. Merz haakte afgelopen dinsdag trouwens nog af bij zijn nog verse samenwerking met Scholz: hij vindt de maatregelen van SPD-minister Nancy Faeser te omslachtig en wil – al zou dat volgens Brusselse regels niet mogen – dat iedereen die zich uit een veilig (Europees) land naar Duitsland komt aan de grens teruggestuurd moet worden.

De ontwikkelingen in Duitsland worden aangejaagd door de recente terroristische aanslag in Solingen door een afgewezen Syrische asielzoeker (die had terug gemoeten naar Bulgarije, waar hij de EU binnenkwam) en – kort daarna – verkiezingsoverwinningen van de rechtse anti-migratiepartij AfD – met extreemrechtse vleugels – in twee Oost-Duitse deelstaten. Minstens zo belangrijk: volgende week zondag staan er weer deelstaatverkiezingen in de voormalige DDR op de rol, nu in Brandenburg. Het politieke establishment trilt op zijn benen, met als één van de effecten dat Scholz nu steun zoekt bij Merz.

Ter Apel: 6 kilometer van Duitsland

In Den Haag bleken zowel de partijleiders Geert Wilders (PVV) als Dilan Yesilgöz

(VVD) danig enthousiast over het Duitse besluit om ook aan de Nederlandse grens paspoortcontroles in te voeren en zagen dat als een vrijbrief om dat omgekeerd ook te doen. Dat zou voor Nederland wellicht nog effectiever kunnen zijn dan voor Duitsland.

Het belangrijkste Nederlandse aanmeldcentrum voor asielzoekers bevindt zich immers in het Groningse Ter Apel, op 6 kilometer van de dichtstbijzijnde grenspost met Duitsland. Het is niet onaannemelijk dat veel 'Nederlandse' asielzoekers via het veilige Europese land Duitsland in Ter Apel belanden. Als Duitsland in lijn met de zogeheten Dublin-afspraken asielzoekers terugstuurt naar het vorige veilige Europese land, kan dat bij toepassing door Nederland ertoe leiden dat veel asielzoekers nabij Ter Apel of elders aan de Duitse grens rechtsomkeert naar Duitsland zouden moeten maken.

In Duitsland wordt gehoopt op een 'domino-effect': als Duitsland asielzoekers en andere illegalen aan de grens terugstuurt zullen andere EU-landen dat ook doen en zal het uiteindelijk tot betere grensbewaking aan de EU-buitengrensbewaking leiden. SPD-minister Nancy Faeser zegt ook openlijk dat haar maatregelen alleszins gerechtvaardigd zijn omdat pas over twee jaar recente Europese afspraken over asiel tot uitvoering komen.

Schaamte voorbij, Europa niet heilig

Wat dit allemaal zegt? Het zegt dat Duitsland, de grootste EU-lidstaat, de schaamte voorbij is en onder druk van kiezers en van reeksen incidenten met asielzoekers zich nadrukkelijk voegt in de reeks landen waar het geduld op is. Het zegt dat de Duitse sociaaldemocraten – net als hun Deense geestverwanten – beseffen dat het terugwinnen van kiezers niet kan zonder ingrijpende beperking van de asielinstroom. Het zegt ook dat de tijd van de buitenproportionele invloed van groene en 'progressieve' politiek op het beleid niet alleen in Duitsland en Nederland, maar ook in Brussel op zijn retour is – omdat de prijs die traditionele partijen daarvoor betalen te hoog is.

Het zegt ook, dat wie denkt dat de Europese Unie onafwendbaar onderweg is naar een steeds federaler, centralistisch Europa met steeds meer macht in Brussel het mis heeft. Uitgerekend het altijd zo schuldbevuste Duitsland rammelt aan de rechten van Brussel. En dat om maar één reden: Brussel zit de Duitse belangen in

de weg. De gevolgen kunnen groot zijn, ook op andere terreinen.

Waar is Frans Timmermans?

Wat dat betekent voor Nederland? Dat niet de 'rechtse' regering in Den Haag de weg wijst in Europa als het gaat om migratie en asiel, maar dat het machtige Duitsland Nederland daarbij de weg wijst. Het maakt ook zichtbaar dat het Haagse mantra dat alle wetten en verdragen en 'de rechtsstaat' zich verzetten tegen inperking van migratie en dat Nederland dus niet meer over zijn eigen grenzen gaat nogal betrekkelijk is. Waar een wil is, is een weg. En onder druk – zeker van Duitse kiezers – wordt alles vloeibaar.

Het zegt trouwens ook, dat de oppositieleider in Den Haag – Frans Timmermans van GroenLinks-PvdA – met lege handen staat. Niet alleen zijn geestverwanten in Denemarken en elders, maar nu zelfs in Duitsland, zijn aan het ingrijpen in migratie en zijn Europese bevoegdheden aan het trotseren op een manier waaraan onze 'rechtse' regering – waartegen te hoop wordt gelopen – nog een puntje kan zuigen. Timmermans zou misschien wel anders willen, maar wordt gegijzeld door GroenLinks. En staat met lege handen.

Syp Wynia is hoofredacteur van Wynia's Week, dat deze week het eerste lustrum viert. Wynia's Week verschijnt sinds deze week ook **drie keer per week: op dinsdag, donderdag en zaterdag.**

Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt door de donateurs. Doet u al mee? U bent van harte welkom. Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [**HIER**](#).
Hartelijk dank!